

Declarația unor organizații neguvernamentale față de proiectul de Lege al Educației Naționale

Noul proiect de Lege a Educației Naționale reprezintă o bună ocazie de a răspunde gravelor disfuncționalități ale educației religioase în România. Investigațiile făcute de organizațiile noastre și date publicității de-a lungul timpului au probat încălcarea, prin felul în care se desfășoară educația religioasă, de tip confesional, în școlile publice din România, a unor drepturi și libertăți fundamentale. Nu mai puțin, am probat încălcarea unor principii fundamentale ale educației copiilor, prevăzute și în Convenția cu Privire la Drepturile Copilului, care prevede că „educația copilului trebuie să urmărească: a) dezvoltarea plenară a personalității, a vocațiilor și a aptitudinilor mentale și fizice ale copilului; b) cultivarea respectului pentru drepturile omului și libertățile fundamentale...” (art. 29). Educația religioasă s-a transformat, în timp, într-o „instruire a intoleranței” care contrastează în mod flagrant cu idealurile educației moderne.

O lacună gravă a actualei legi este evitarea *de plano* a definirii statutului obiectului de studiu religie în școlile publice din România. Sintagma „religia face parte din trunchiul comun” este neclară și dă loc la interpretări și abuzuri. Studiile și evaluările întreprinse de semnatarii acestei petiții au demonstrat cu date certe că nici personalul didactic, nici părinții, și cu atât mai puțin elevii, nu cunosc statutul obiectului religie. Solicităm ca în actuala lege statutul obiectului religie să fie clar definit. Semnatarii petiției consideră că statutul obiectului religie, predarea fiind confesională, nu poate fi decât facultativ.

Actualul proiect de lege a educației nu a ținut cont de principiile de mai sus sau de informațiile privitoare la tarele tipului de educație religioasă desfășurat în România. A desconsiderat și prevederile explicite ale Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, al cărei art. 25 (alin. 1 și 3) stabilește: „Copilul are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie. Religia copilului care a împlinit 14 ani nu poate fi schimbată fără consimțământul acestuia; copilul care a împlinit vârsta de 16 ani are dreptul să-și aleagă singur religia.” În plus, a introdus o prevedere cu consecințe agravante căci, conform art. 16 alin. 2 al proiectului de lege: „*La solicitarea scrisă a părinților sau a tutorelui legal instituit, elevul poate să nu frecventeze orele de educație religioasă. În acest caz, situația școlară se încheie fără această disciplină.*”

Educația religioasă de tip confesional nu poate fi obligatorie, căci ar încălca în acest caz libertatea de gândire, conștiință și religie a elevilor și părinților. Asupra acestui aspect s-au pronunțat, de mai multe ori, Comitetul ONU pentru Drepturile Omului de la Geneva și Curtea Europeană a Drepturilor Omului. A obliga părintele să ceară, pentru copilul său, nefrecventarea orelor de educație religioasă echivalează cu a îl pune pe cel dintâi în situația de a solicita în scris respectarea unui drept. Or, drepturile nu sunt „acordate”, ci sunt recunoscute. Prin procedura existentă și reluată de noul proiect de lege a educației, educația religioasă capătă o dimensiune obligatorie, în ciuda faptului că rămâne confesională.

Mai mult, procedura nu rezolvă celelalte probleme ridicate de înregistrarea din oficiu a elevilor la orele de educație religioasă, perpetuând în schimb practici neprincipiale și ilegale. Statul nu are dreptul să facă presupuneri asupra identității religioase a părinților. Solicitarea de informații asupra opțiunilor religioase a părinților încalcă prevederi constituționale, precum și recenta Lege nr. 489/2006 privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor, care interzice la art. 5, alin. 5 „prelucrarea datelor cu caracter personal legate de convingerile religioase sau de apartenența la culte, *cu excepția desfășurării lucrărilor de recensământ național aprobat prin lege...*” Pentru a fi compatibil cu tratatele internaționale și cu legislația României, art. 16 alin. 2 al proiectului de Lege al Educației Naționale trebuie răsturnat: „(2) *Participarea la orele de educație religioasă se face la solicitarea scrisă a părinților sau a tutorelui legal instituit.*”

Organizațiile semnatare ale acestei declarații se pronunță pentru o educație religioasă în care elevii să obțină informații despre istoria și ideile religioase, având alocată un număr rezonabil de ore în raport cu celelalte discipline. Solicităm Guvernului și Parlamentului să intervină în acest sens asupra proiectului de Lege a Educației Naționale. Dacă Parlamentul va adopta actuala formulă care prevede obligarea părinților sau tutorilor să ceară în scris nefrecventarea orelor de educație religioasă, îi vom sprijini pe aceștia să se adreseze instanțelor de judecată pentru încălcarea libertății lor de gândire, conștiință și religie, inclusiv în demersurile înaintate la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. De altfel, există deja o plângere penală, în curs de cercetare, împotriva unor cadre didactice care predau Religia, pentru comiterea infracțiunii de obligare a copilului, prin constrângere, să participe, prin frecventarea orei de *Religie*, la serviciile religioase ale unui cult, sau să îndeplinească un act religios legat de exercitarea unui cult.

Semnează:

Emil Moise

Solidaritatea pentru Libertatea de Conștiință

Gabriel Andreescu

Centrul pentru Conștiință Critică

Atila Nyerges

Asociația Secular-Umanistă din România

Smaranda Enache

Liga Pro Europa

Remus Cernea

Asociația Umanistă Română